

DTİK

DÜNYA TÜRK İŞ KONSEYİ

2021'DE ÇİN'DE İŞ YAPMAK: HUKUKİ YÖNLERİYLE GÜNCEL GELİŞMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

19 Şubat 2021 | 10.00 -11.30 (Türkiye) 15.00 -16.30 (Çin)
Zoom Online Video Konferans Sistemi

DÜNYA TÜRK İŞ KONSEYİ

2021'DE ÇİN'DE İŞ YAPMAK: HUKUKİ YÖNLERİYLE GÜNCEL GELİŞMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

19 Şubat 2021 | Zoom Online Video Konferans Sistemi

Moderatör

- NEJDET DEMİRYÜREK
DTİK Asya Pasifik Bölge Komitesi Başkanı

Açılış Konuşması

- RONA YIRCALI
DTİK Yürütme Kurulu Üyesi

Panelist

- DR. ONUR SABRİ DURAK
Avukat

Katılımcı Sayısı: 550

TOPLANTI NOTU

Dünya Türk İş Konseyi Asya Pasifik Komitesi Başkanı Nejdett Demiryürek moderatörlüğünde, DTİK Yürütme Kurulu Üyesi Rona Yırcalı, Avukat Dr. Onur Sabri Durak'ın katılımlarıyla "2021'de Çin'de İş Yapmak: Hukuki Yönleriyle Güncel Gelişmelerin Değerlendirilmesi" online semineri, 19 Şubat 2021 tarihinde 550 katılımcıyla gerçekleştirildi.

RONA YIRCALI
DTİK Yürütme Kurulu Üyesi

Bir süredir içinde yaşadığımız sağlık şartları ülkelerin ekonomilerini büyük oranda olumsuz olarak etkiledi fakat her zaman olduğu gibi bu krizlerin bazı faydaları da var. 2021 yılı Türkiye ile Çin'in diplomatik ilişkilerinin 50. yılı dolayısıyla yarım asırdır süren bu iki ülke arasındaki siyasi ilişkileri ekonomik ilişkiler takip etmekte. Artık 21. yüzyılın bir "Asya Yüzyılı" olduğunu biliyoruz. Bilhassa son zamanlarda İpek Yolunun Türkiye'den başlayan çalışmalarıyla da bunun hızlı bir şekilde ilerlediğini ifade etmek lazım.

DTİK için oldukça önemli olan bir diaspora konsepti var. Diasporadaki arkadaşlarımızın büyük bir kısmı hala milli duygularla ülkemize sıkı sıkıya bağlı olmakla beraber her koşulda da temaslarını ilerletmek ve sağlam bir zemine oturtmak ihtiyacındalar. DTİK olarak ana amaçlarımızdan biri ekonomik olarak kalkınmış ve yaşadıkları ülkenin sistemine entegre olmuş Türk kökenli veya Türkiye dostu insanlar arasında bir koordinasyon, bir network oluşturmak. Bu amacı gerçekleştirmek için dünyanın bütün ülkelerini kapsayan bir teşkilat yapısına sahibiz. Bize göre diaspora hiçbir zaman göz ardı edilemeyecek kadar önemli bir güçtür. Diaspora diplomasisi deyince anavatanından ayrılmış, Türkiye toprakları dışında yaşayan ve yaşadıkları coğrafyada ticaret, sanat, spor ve sosyal alanlarda, hatta son zamanlarda siyasi alanlarda başarı göstermiş soydaşlarımız ve onların etki alanı içerisinde ülkemizin lehine yapılan çalışmaları anlamaktayız.

DEİK 98 kurucu kuruluştan meydana gelmiş bir Türk ticari diplomasi platformudur. DTİK de DEİK çatısı altında bulunan ve her ülkede bulunan Türk dernekleri, Türk STK'larını bir platformda toplayarak onlarla bir güç birliği yapan bir kuruluştur. DTİK olarak iki önemli hedefimizden biri yurtdışında yaşayan Türk toplumunun ekonomik gücünü artırmaktır. Diğer Türklerle temas edebilmeleri

için onlara bir imkân yaratmak amacıyla dünyanın dört bir yanındaki Türklerin sektörler hakkında bilgi alabilmeleri için ismi DTİK port olan interaktif bir portal geliştirdik.

İkinci önemli hedefimiz ise diaspora temsilcilerimizin de yardımıyla ülkemizin imajını mümkün olan üst seviyeye taşımak. Sayı bakımından yoğun ve konum bakımından güçlü olduğumuz ülkelerde faaliyet gösteren ve ülkemize uygun temaslar yapmayan kuruluşların güçlerini azaltarak ülkemizin o ülkenin kamuoyundaki itibarını yükseltmektir.

Çin, yalnızca Asya bölgesi için değil dünya ekonomisi için son derece önemli bir ülkedir. Bizim ithalat yaptığımız birinci ülke olmasına rağmen ihracat yaptığımız on beşinci ülke. Ekonomik ilişki hacmimiz de 23 milyar dolar. İki ülkeyi düşününce bunun yeterli olmadığını ve ithalat ihracat dengesi olmadığını görmek mümkün. Dolayısıyla bunu düzeltmek ve sürdürülebilir bir dengeye oturtmak konusunda siz diasporadaki arkadaşlarımızın büyük desteğini bekliyoruz.

NEJDET DEMİRYÜREK

DTİK Asya Pasifik Bölge Komitesi Başkanı

Çin ve Türkiye arasındaki ilişkileri Pandemi öncesi-sonrası olarak bir arada düşünmemiz gerekiyor. Amerika ile ilişkileri bozulup ticari savaşları başladıktan sonra Çin'in, daha evvel Amerika'dan ithal ettiği ürünleri diğer pazarlardan temin edebilmek için büyük bir arayışa girmesi Türkiye gibi ülkelere büyük bir fırsat sunmakta. Çin ile iş yaparken hukuki altyapının iyi irdelenmesi, iyi bir zemine oturtulması ve çok iyi kontratların yapılması gerekiyor. Bunun için de Çin'i çok iyi tanıyan ofislerle çalışmak gerekiyor.

Dr. ONUR SABRİ DURAK
Avukat

Çin, 4000 yıllık yazılı tarihe sahip olup dört büyük dünya medeniyetinden birisidir. 9,6 milyon metrekare alana yayılmış, 3 milyon metrekare deniz yetki alanı ile çevrelenmiştir. 1,4 milyardan fazla nüfus ve toplamda 56 etnik grup vardır. İdari teşkilatı; 23 eyalet, 5 özerk bölge ve 4 doğrudan merkezi yönetime bağlı belediyelerden (şehirler) oluşur.

Çin'in 2019 yılında ekonomik büyümesi %6,1'dir. %10'u aşan oranlar düşünüldüğünde 2019 yılında aslında bir duraklama dönemine girdiğini, Çin'in ekonomik büyümesinde bir ivme kaybı yaşadığını söylemek mümkün. 2020 yılında ekonomik büyümesi %2,3'tür (Covid-19 salgınına rağmen gözlenen oran). 2020 yılında toplam ekonomik büyüklüğü 15,65 trilyon USD'dir. 2021 yılında ekonomik büyüme beklentisi Çin'in kendi tahminleri doğrultusunda %8,2 büyüme oranı ile %5,2 küresel büyüme oranından daha yüksek bir oran beklediğini söylemek mümkündür.

Çin'in sektörel büyümesi sanayi üretiminde artış ve perakende sektöründe gerileme söz konusudur. 2020 yılında Çin dış ticareti; USD bazında %1,5 artarak 4,7 trilyon USD'ye ulaşmıştır. İhracatı %3,6 artmış; ithalatı %1,1 gerilemiştir. Aralık 2020 itibarıyla ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre %18,3 artmıştır. İthalat bir önceki yılın aynı dönemine göre %6,6 artmıştır. Dış ticaret fazlası; 2019 yılında, 429 milyar USD'dir. 2020 yılında 538 milyar USD'dir.

2021'de Çin'de Ekonomi ve Ticaretin Genel Görünümü Tablosu:

Ülke	12/2018	12/2019	12/2020
Asya	2,387,194,744	2,366,897,768	2,396,485,689
AB	685,092,794	704,233,938	743,918,032
ABD	635,177,496	540,266,871	587,100,509
Latin Amerika	307,687,524	316,624,109	316,835,568
Afrika	204,334,076	208,294,351	187,268,564
Avustralya	152,787,741	167,711,871	168,275,901
Rusya Federasyonu	106,653,495	109,741,697	107,100,502
Kanada	64,022,903	64,859,914	63,999,623

Hem coğrafi olarak hem de ABD ile yaşanan ticaret savaşları sebebiyle Avrupa'nın bu bölgede bir ticari ortak olarak öneminin hızla arttığını görmekteyiz. Coğrafi yakınlık sebebiyle Türkiye üzerinden dış ticarette bir artış beklenebileceğini de öngörebiliriz. Kuşak ve Yol İnisiyatifi ile Çin'in dış ticaret pazarlarını çeşitlendirdiği görülmektedir. Yani bu proje üzerindeki ülkelerle de Çin'in dış ticaretinde büyük bir artış gözlemleyebiliyoruz. ASEAN ve RCEP ülkelerinin dış ticarette ağırlığı artmaktadır.

2021'de Çin'de Yabancı Yatırımın Genel Görünümü:

2020 yılında Küresel Yabancı Doğrudan Yatırım bir önceki yıla göre %42 düşüşle 1,5 trilyon dolardan 852 milyar dolara gerilemiştir. Gelişmiş/Kalkınmış Devletlere yönelik yabancı doğrudan yatırım bir önceki yıla göre %69 düşüşle, 229 milyar dolar gerilemiştir. Hindistan'da doğrudan yabancı yatırım bir önceki yıla göre %13 oranında artmıştır. Çin'de ise doğrudan yabancı yatırım bir önceki yıla göre %4 oranında artarak 163 milyar dolara yükselmiştir. Yüksek teknoloji ürünler ile sağlık sektöründeki yatırımlar ön plana çıkmaktadır. Çin'de klasik sanayi ürünlerine yatırım azalırken yüksek teknoloji ürünleri ve Covid-19 etkisiyle sağlık ürünleri daha fazla yatırım almaktadır.

Çin'de Yabancı Yatırım Hukuku:

Çin'de Kıta Avrupası Hukuku üzerine kurulu Sosyalist Hukuk Sisteminin geçerli olmasının yanı sıra Çin'e özgü karakteristikler öne çıkmaktadır. Hukuki düzenlemeler bir noktada devlet politikaları üzerine kuruluyor diyebiliriz. Devlet yöneticileri bir hususla ilgili politika belirlemekte ve daha sonra o politikanın altı hukuki düzenlemelerle doldurulmaktadır. Özellikle Çevre Hukuku gibi yeni gelişen hukuk dallarında ise Amerikan Hukukunun etkileri görülmektedir. İctihat hukukuna esas itibarıyla yer verilmez. Son dönemde Yargıtay kararları yerel mahkemeler üzerinde etki edebilmektedir. Uyuşmazlık çözümüne başvurulmaktadır.

1978 öncesi, merkezi planlı ekonomi büyük ölçüde yabancı yatırıma kapalıydı. Çin'in yeterli sermayesinin ve teknik altyapısının yeterli olmadığı alanlarda yabancı yatırıma yer verilmiştir ancak bunlar sınırlı sayıda kalmıştı. Mao'nun ölümünün akabinde, Deng Xiaoping'in "reform ve açılım" politikaları ile yabancı yatırımın yolu açılmıştır. 2020 tarihli Yabancı Yatırım Kanunu öncesinde yabancı yatırımcılar, kanunlarda tanımlanmış yabancı yatırım işletmeleri yoluyla Çin'de faaliyetlerini yürütmekteydi. Ulusal işletmelerden farklı olarak, yabancı yatırım işletmeleri; sermaye ortak girişimi, kooperatif ortak girişim, tamamen yabancı-lara ait işletmeler şeklinde sınıflandırılmaktaydı.

2016 öncesinde, Ticaret Bakanlığı Yabancı Yatırımcıların Endüstriyel Kılavuzu için Katalog ile yabancı yatırımcıların hangi alanlarda, nasıl faaliyet gösterebileceği düzenlenmekteydi. Kılavuzda yasaklanan ticari faaliyetler, izin verilenler, teşvik edilenler ve gözetim altında olanlar olmak üzere dört tip sınıf mevcuttu. 2016 yılında, Ticaret Bakanlığı, bahsi geçen katalog yerine, Yabancı Yatırıma Erişim

için Özel İdari Tedbirleri yürürlüğe koydu (Negatif Liste). Bu listenin dışında kalan alanlar yabancı yatırımcılar için açık oldu. Negatif listedeki faaliyet konuları da yıllar içerisinde azaldı.

Sisteme Yönelik Eleştiriler; Haksız Teknoloji Transferi Uygulamaları:

Belirli ticaret kollarıyla ilgili olarak ticaret yapılmak isteniyorsa bu ancak bir ortak girişim olarak yapılabilir, bu esnada da fikri ve sınai haklar Çinli ortakla paylaşılacak zorundaydı. Dolayısıyla bu fikri ve sınai haklarla ilgili bilgiler bir başka tarafa aktarılabilirdi. Pazara erişim engelleri, şeffaf olmayan idari uygulamalar, yabancı yatırımcılar bakımından kanunların uygulanması ve sözleşmelerin ifasından karşılaşılan güçlükler vardı. Yabancı şirketlerin ihaleye girmesinde problem yaşanabiliyordu. Çinli şirketlerin teşviklere ve lisanslara erişimindeki imtiyazlı durumları, Çinli şirketlerin ve KİT'lerin kamu ihalelerindeki imtiyazlı durumları da eleştirilerin arasındaydı.

Yabancı Yatırım Kanunu (YYK):

NPC tarafından Yabancı Yatırım Kanunu 15 Mart 2019 tarihinde kabul edildi ve 1 Ocak 2020'de yürürlüğe girdi. Uygulama Yönetmeliği de 26 Aralık 2019'da kabul edilmekle beraber 1 Ocak 2020'de yürürlüğe girdi. Amaç; Çin'in açılım politikalarını genişletmek, yabancı yatırımı cesaretlendirmek, yabancı yatırımcının hak ve menfaatlerini korumak, yabancı yatırım yönetimini düzenlemek, kapsamlı açılım politikaları için yeni bir yol oluşturmak ve sosyalist pazar ekonomisinin kusursuz gelişimini tesis etmektir.

Uygulama alanı Çin Halk Cumhuriyeti sınırları içerisindeki herhangi bir yabancı yatırımı kapsar. Bu bağlamda; Çin sınırları içerisinde, ister tek başına ister başka yatırımcılarla birlikte olmak üzere yabancı yatırımcının kurduğu yabancı sermayeli işletme, yabancı yatırımcının Çin sınırları içerisinde herhangi bir işletmenin paylarını, hisselerini, malvarlığı paylarını veya benzeri hak ve menfaatlerini iktisap etmesi, Çin sınırları içerisinde ister tek başına ister başka yatırımcılarla birlikte olmak üzere yabancı yatırımcının yeni bir projeye yatırım yapması, kanunlarda belirtilen biçimlerde yabancı yatırımcının yatırımda bulunması, Çin sınırları içerisinde Çin kanunlarına göre kurulan sermayesinin tamamı veya bir kısmı yabancı yatırımcı tarafından yatırılan işletmeler bu kapsama girmektedir. Yabancı Yatırım Kanunu (YYK) öncesinde, ulusal güvenlik incelemesi Devlet Konseyi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulan idari kararlara dayanmaktaydı.

YYK Md. 34 ile ulusal güvenlik incelemesi, ulusal güvenliği etkileyebilecek tüm yabancı yatırımlara teşmil edilmiştir. Yeni bir yatırım engeli olarak değerlendirilebilir. Hangi işlemlerin incelemeye tabi olacağı belli değildir. Ulusal güvenlik kavramı tanımlanmadığı için özellikle hassas sektörlerde, ulusal güvenlik, pazara giriş için bir engel olarak kullanılabilir. Karşılıklılık aracı olarak kullanılması beklenmektedir. COVID-19'daki gelişmelere bağlı olarak bir engel olarak kullanılabilir.

Yabancı Yatırım Kanunu Üzerine Genel Eleştiriler:

Kullanılan dildeki muğlak ifadeler, yerel makamların yürürlüğe koyduğu düzenlemelerdeki ifadelerin kapsam ve içeriğinin Kanun'dan farklı olması, uygulamada yabancı yatırımcıya eşit muamelede bulunulmaması, yabancı yatırımın kamulaştırılması yasağındaki "özel haller" ve "kamu menfaati" gibi durumların muğlak olması ve güvenlik soruşturması kapsamında yatırım engeli olarak kullanılacak olması eleştirilmektedir. Yabancı yatırımcıların, şu ana kadarki tecrübeleri ile Kanundaki değişikliklere karşın, yerel makamların tutarsız davranışları ile karşılaşacakları yönündeki kaygıları vardır.

Yeni Duruma Nasıl Uyum Sağlanacak:

Farklı yabancı yatırımcılar faaliyet alanlarına ve Çin'deki iş stratejilerine göre birbirinden farklı "yapılacaklar listesi" oluşturmalıdır. Yabancı yatırım girişiminin yapısı ve şirket belgelerinin uyarlanması için bir plan oluşturulmalıdır. Yeni yatırımlar için stratejinizi yürürlükteki mevzuata göre yapılmalıdır. YYK'da öngörülen raporlama sistemine uygun hazırlıkları tamamlanmalıdır. Özellikle, ikincil mevzuattaki gelişmeleri yakından takip edilmelidir.

WFOE (Tamamıyla Yabancılar Ait Girişim) Kurulması Örnek Çalışması:

Şirket kuruluşu tamamlansa dahi eksik kalan bir husus da kaşedir. Çin'de imzaların hiçbir anlamı yoktur. Her şey kaşeler üzerinden yürüyor ve muhasebe kaşesi, fatura kaşesi gibi birçok kaşe mevcuttur. Kaşelerin hazırlanması da bir haftayı bulan bir süreçtir. Vergi, banka hesapları gibi konular için de ayrı bir süreç vardır, ancak bunlar şirketten şirkete değişmektedir.

Yabancı Yatırım Girişiminin Kurulmasında Göz Önüne Alınması Gereken Hususlar:

Şirket faaliyet konusunun negatif listeye çakışmaması gerekiyor. Kayıtlı sermaye, maliyetler ve vergi planlaması, yer seçimi, fikri ve sınai haklar da diğer göz önüne alınması gereken hususlardır. Çin'de yabancı yatırım hızla artmaktadır. Yabancı yatırım şirketlerinin kurulması konusunda nispeten iyileşmeler sağlanmıştır. Yeni YYK ile yabancı yatırımcıya çeşitli kolaylıklar ve güvence sağlansa da Kanundaki muğlak ifadeler ve uygulamadaki farklılıklar halen bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Mevzuattaki ikincil düzenlemelerin takibi son derece önemlidir. Uluslararası ve ulusal politikaların yakından takibi gerekmektedir. Yatırım stratejisi ve iş modelinin başlangıçta iyi belirlenmesi önemlidir. Fikri ve sınai haklarla ilgili stratejinin en başında oluşturulması gerekmektedir.

SORU-CEVAP:**Anlaşmalar yapılırken Çinli hukuk bürolarına mı yoksa yabancı hukuk bürolarına mı başvurmakta fayda var?**

Çinli avukatların İngilizceleri geçmişe nazaran daha iyi bir durumda olduğu ve uluslararası tecrübeleri de artmış olduğu için Çince bilmeyen girişimciler için bir imkân doğduğunu söylemek mümkün. Bazı prensipler doğrultusunda Batılı avukatların daha sıkı olduğunu söylemek mümkün.

Çin'e seyahat imkânımız olmadığı için yaptığımız sözleşmelerden doğan ticari risklerimizi nasıl garanti altına alabilir veya sigorta yaptırabiliriz?

Sigorta yaptırmak mümkün, bu Çin'de de yaptırılabilir dışarıda da yaptırılabilir.

İlgili tedarikçilerin yapılan anlaşmaya göre ürün tamamlanınca yerinde denetimi ve onayı için bir mekanizma geliştirilebilir mi?

Bu gibi konular daha ziyade ticari faaliyet alanına girmektedir. Bu anlamda da ürünün niteliğine bağlı olarak konunun uzmanlarına başvurulabilir ancak bunun küresel bir mekanizmaya bağlı olduğunu söylemek de pek mümkün değil. Günümüzde şu sağlanabilir; bu tip hizmetleri veren arkadaşlarımız diplomatik misyon ve ticaret odalarına kendilerini ismen bildirebilir. En azından bu fayda sağlayabilir. Ticaret odasının kurulmasından sonra temel faaliyet konularından biri bu olabilir ve oda da bu konuda Çin ile ticaret yapanlara destek olabilir.

İlgili firmaların güncel olarak hem teknik hem kurumsal hem de finansal anlamda güven durumunu irdeleyebilecek ilkeler geliştirilebilir mi?

Küresel anlamda bunu geliştirmek veya bir sisteme oturtmak çok mümkün değil. Çin'de ticaret yapan bir girişimcimiz varsa en azından bu şirketin yasaklı listelerde olup olmadığı konusunda ticaret odalarından ya da ticari ataşelerden bilgi alması mümkündür.

Yabancı platformların Çin'den devlet desteği alması mümkün mü?

Bu konuda hiçbir problem yok. Bunu Covid-19 salgını döneminde de sıklıkla gördük. İnsan kaynakları politikaları bakımından devlet yabancı ya da Çinli olmasına bakmaksızın teşvikler uyguladı. Yine özellikle yenilenebilir enerjilerin kullanıldığı hallerde devlet teşvikinden yararlanabiliyorsunuz.

İhracatta akreditif dışında güvenli ticaret yöntemi var mıdır? Varsa nedir?

Toptan bir alım satım söz konusuysa bu alım-satımın doğrudan değil de üçüncü parti platformlar üzerinden yapılmasında fayda olabilir. Örneğin; Çin'de çok bilinen bir internet sayfası vardır ve global seviyede ticaret yapılmasına aracılık ediyordur. Akreditifin görevini bu dünyaca bilinen web sayfaları yerine getirebiliyorlar ve akreditife göre daha az maliyetli ve daha çabuk bir çözüm olabilir.

Birçok yerli firmamız Kuşak Yol Projesi ile ilgili endişe duymakta. Söz konusu ticaretin tek taraflı olacağı, halihazırda büyük ticaret açığı verdiğimiz Çin ile bu durumun daha da arayı açarak devam edeceği düşünülmektedir. Bunun doğru işlenmesi için neler yapılabilir? Bizler hangi sektörlerde daha etkin olabiliriz?

Türkiye'nin kapasitesi nedir, imkân ve kabiliyetleri nedir, Çin'e ne satılabilir konularında analiz yapılmasında fayda var. Çin'de zenginleşen orta kesimin özellikle yabancı ürünlere ilişkin olarak bir talep artışı söz konusu. Gıda sektöründe, tekstil sektöründe, bazı ev dekorasyon ürünlerinde, sağlık malzemelerinde bu tür talepler var. Belki bunlarla ilgili bir analiz yapıp Çin'in bu anlamda orta gelir grubuna cevap verebilecek ürünlere yoğunlaşmakta fayda olabileceğini düşünüyorum. Bu proje ağırlıklı olarak ürünler konusunda olsa da Çin'e hizmet konusunda da yatırım yapılabileceğini düşünüyorum.

İki ülke arasında yerel para birimleriyle ticaret yapmak söz konusuydu. Bu konuda bir gelişme var mı?

Merkez bankalarının aralarındaki anlaşmalarla yakından ilgili bir konu ancak iki ülke arasındaki para takası konusunda geçtiğimiz iki senenin içerisinde çeşitli adımlar atıldı ve bu para takasıyla ilgili anlaşmanın yenilenmesinden sonra bu konuda birkaç girişim olmuştu diye hatırlıyorum. Merkez bankalarının Türkiye'de RMB ile alışveriş yapılabilmesi konusunda anlaşması var.

Çin'de faizsiz bankacılık yapılabilir mi? Sistem buna izin veriyor mu? Ya da şirketler için bu tarz bir hizmet var mı?

Çin'de farklı kanalların kullanılması suretiyle bankacılık faaliyetlerinin yürütüldüğünü ve hatta son dönemde bununla ilgili olarak devletin bir baskısının oluştuğunu söylemek mümkün.

Genç avukatlara Çin'de hukuk alanında iş yapmaları noktasında nasıl bir kariyer tavsiyesinde bulunursunuz?

Önemli olan Çin'i tanımak ve bu da çok kolay bir süreç değil. Etkinliklere katılarak Çinlilerle de iyi ilişkiler kurmak gerek. Ek olarak yüksek lisans için Çin'in bir süre ziyaret edilmesinde fayda görüyorum ki son dönemde İngilizce eğitim veren üniversiteler arttı.

Çin'e makine ihracatında özel sertifikalara gerek var mı?

Makine türlerine bakılması gerekiyor. Ekipmanı, elektronik olup olmamasına göre de farklı lisans türlerine tâbi tutuluyor.

2000'de çıkan yeni kanun gereği daha önce kurulan şirketlerin yapması gereken değişiklikleri nereden öğrenebiliriz?

Çin'in resmî web sayfalarında bununla ilgili hem mevzuat hem de yapılması gerekenlere ulaşmak mümkün fakat Çince içerik. İngilizce metinlere baktığımızda sadece genel taslağı veriyor, bu değişikliklerin nasıl yapılacağı şablonlar İngilizce olarak pek yok. Dolayısıyla konuyla ilgili bir avukatlık ya da danışmanlık şirketinden hizmet alınması gerekebilir.

Çin'de bir şirkette çalışırken kendi adıma şahsi şirketimi açabilmem mümkün mü?

Öncelikle tarafların iş sözleşmesine bakmak gerekir. İş sözleşmesinde bu yönde bir kısıtlama varsa taraflar arasında bir uyuşmazlık ortaya çıkabilir. Eğer böyle bir kısıtlama yoksa kendi şirketinizi açabilirsiniz. Ancak bu noktada üzerinize alabileceğiniz sorumlulukların neler olduğunu gözden geçirmekte fayda var çünkü bu sorumluluklar çalıştığınız şirketle aranızda sorunlar doğurabilir.

RMB ve TL olarak yapılacak kontratlar için önerileriniz var mı?

Özellikle Türkiye'deki mevzuat bakımından değerlendirdiğimizde geçtiğimiz sene içerisinde Türkiye'de yapılacak olan sözleşmelerin TL ile yapılması gibi bir zorunluluk söz konusu. Bu durumda dikkat edilmesi gereken, her iki ülkenin de mevzuatının dikkatlice incelenmesi hususudur.

Doğal kaynaklar ve madencilik alanında, yabancı yatırımlar konusunda Çin'in güncel bakış açısı nedir?

Bir yabancı şirketin Çin içerisindeki doğal kaynaklar ve madencilik faaliyetleri bazı alanlarda tamamen yasak. Petrol çıkarma ve doğal taş gibi konularda sınırlı olarak faaliyet gösterilebiliyor. Ancak diğer madenler konusunda ciddi kısıtlamaların olduğunu söylemek mümkün.

Çin'de bir ofisimiz var aynı yerde sadece statü değişikliği yaparak üretim yapmayan bir şirkete dönüşmek istiyoruz. Bu değişikliğin bize bir katkısı olur mu?

Temsilcilik ofisiyken yalnızca tanıtım etkinlikleri yapabilirsiniz ve fatura kesemezsiniz. Bunu bir yatırım şirketine çevirmenin faydası; her ne kadar üretim yapılmayacak olsa da o alanla ilgili ticari faaliyetler yürütülebilir ve fatura kesilebilir. Doğacak olan çeşitli vergi yükümlülükleri söz konusu olabilir ancak bunu açıklayabilmek için ticaret konusu olan ürünün ne olduğunu bilmek lazım.

Mimarlık, mühendislik, proje hizmetlerinden nasıl haberdar olabiliriz? Çin proje enstitülerine nasıl ulaşabiliriz? Bu iş birlikleri mevzuata mı tabidir?

Bu alanda bazı kısıtlanan işler olmasına rağmen bu hizmetler verilebiliyor. Çin'deki mimarlık faaliyetlerinin büyük bir kısmının zaten yabancı mimarlık büroları tarafından yürütüldüğünü biliyoruz yani bu anlamda bir kısıtlama yok. Bunlara nereden erişiriz sorusuyla ilgili olarak, referans noktamız ticari ataşeliklerimiz olacak ya da oda kurulduktan sonra Türk Ticaret Odamız diyeceğiz.

Çin Ticaret Bakanlığı'nın yabancı sermayeli işletmelerin yasal hak ve çıkarlarını koruma amacıyla işletmelerin şikâyetlerinin toplanması ve değerlendirmesine dair yönetmelik ne durumda?

Bununla ilgili yönetmelik 1 Ocak 2020 tarihinde yayınlandı.

DTİK

DÜNYA TÜRK İŞ KONSEYİ

**2021'DE ÇİN'DE İŞ YAPMAK:
HUKUKİ YÖNLERİYLE
GÜNCEL GELİŞMELERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

NAİL OLPAK

DTİK Başkanı

CANER ÇOLAK

Genel Sekreter

MERİH KEPEZ ÖRNEK

Genel Sekreter Yardımcısı

MURAT CAN MENTEŞ

Direktör (V.)

mmentes@deik.org.tr

CANAN SAYAR İPEK

İş Konseyi Koordinatörü

csayar@deik.org.tr

KAAN ÖZGÜNEY

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

kozguney@deik.org.tr

DTİK web sayfası için tıklayınız.

**DTİK üyeliği ve
DTİKPort için tıklayınız.**

**Webinar'ımızın kaydını
izlemek için lütfen tıklayınız.**

